# పాఠశాల

**బసవారెడ్డి**

"విధి లిఖితం" అనే శీర్షికతో, నేను ఒక కథ రాశాను మాది పల్లెటూరు. నేను అట్టే చదవలేదు అందుకని తప్పులుంటా యేమోనని భయం. మా ఊరి కంతా ఒకే ఒక కవివున్నాడు. అతని దగ్గరికి తీసికెళ్లి చూపించాను నా కథని. మొదటి రెండు పేజీలు, చివరి పేజీ చదివి, ఆ కథని తిరిగి నా కిచ్చేసి, చేతులు దులుపుకున్నాడు ఒక పొడుంపట్టు పీల్చాడు.

"ఎలా వుందండీ? దీన్ని పత్రికకు పంపించాలని నా ఉద్దేశం" అని చేతులు నలిపేను, వినయంగా.

'ఇదివరకేమైనా రాశావా?" అన్నాడాయన.

"రెండు రాశాను"

"పత్రికకేమైనా పంపించావా?" అన్నాడాయన

"లేదు"

"మంచిపని చేశావు" అన్నాడాయన. సిగ్గుపడ్డాను

"మా న్యాయమంటా రా పత్రికకు పంపటం?"

"మానెయ్యబోకు. రాస్తూనే వుండు. కాని, కథలురాసి, నీలో నువ్వు, రెండు మూడుసార్లు చదువుకొని, తిరువాత చించేస్తూ వుండు ఎందుకంటావా? అనుభవం రావాలి కనీసం, ఒక ఇరవై కథలన్నా రాసి, చించేసెయ్యి, ఇరవై ఒకటో కథని పత్రికకు పంపించు" అన్నాడు. తిరిగి వచ్చేశాను. కాని, చించివెయ్యలేకపోయాను, ఆయన సలహామేరకు మరొకాయనకు చూపించాను ఆయన కవిగాదు. కమ్యూనిస్టు అని పుకారు మాఊరందరికన్నా ఎక్కువ చదివాడు ఆయనకు చత్వారం. నన్నే చదవమన్నాడు. చదవటం ప్రారంభించాను

*　　*　　*

"మధ్యాహ్నం సూర్యుడు నడినెత్తిమీదున్నాడు ఎండ తీక్షణంగా కాస్తోంది భూమి తీవ్రంగా కాలిపోతోంది. తీక్షణంగా కాస్తున్న ఎండలో, తీవ్రంగా కాలుతున్న భూమిమీద నేను ఎక్కడికో, ఎందుకో పోతున్నాను నా కాలికి చెప్పులున్నయ్

ఒక స్త్రీ రోడ్డుమీంచి నడిచి వస్తోంది మందంగానూ, వయ్యారంగాను నడవాలని ఆమె ఉద్దేశం. చెప్పులులేవు. ఎండ ఊరుకోవటంలేదు. సహించలేకపోయింది. గజగమనం మానేసి, సింహగమనంతో గుడ్డల కొట్లో జొరబడింది, వస్త్ర అవసర వ్యాజంతో

ఒక కుర్రవాడు రోడ్డుమీద నడుస్తూ నడుస్తూ, బంతిలా క్రిందపడిపోయి, గిలగిల తన్నుకుంటున్నాడు జనం మూగేరు. కుర్రవాడికి పదిసంవత్సరాల వయసుంటుంది. కొద్దిగా నలుపు ఒంటిమీద దుమ్ముకొట్టుకుంటున్న బనీను, నిక్కరు తొడుక్కుని వున్నాడు దారేపోయే జనం ఇంకా మూగేరు చుట్టూ కమ్ముకున్నారు అంతా చర్చించి, చివరికి 'మూర్ఛ' అని నిర్ణయించారు. చర్చించటానికి అయిదు నిమిషాలు పట్టింది. కుర్రవాడు తన్నుకోవటం ఉధృతం అయింది ఉన్నట్టుండి, ఒక పెద్ద మనిషిదృష్టి, ఆ కుర్రాడి గుండెలమీద, తన్నుకుంటూంటే కదులుతోన్న రాగిబిళ్ల మీద పడింది "ఇది తప్పకుండా మూర్ఛ" అని ధృవపరిచాడు. అతనికి చదువు రాదు. దానిమీది అక్షరాలు, మరొకాయన వంగి చదివాడు ఇలా:

"ఈ కుర్రవాడికి తలిదండ్రులులేరు బీదవాడు. 5 సంవత్సరములుగా మూర్ఛ వ్యాధితో బాధపడుచున్నాడు. ఇతనికి మూర్ఛ వచ్చినప్పుడు, తాళం చేతులు గుప్పిట్లో పెట్టి, 2 బిందెలు నీళ్ళు పోయవలెను అట్టివారికి భగవంతుడు మేలు చేయుగాక" అని.

విన్నారు అంతా కొందరు వెళ్ళిపోయారు - భగవంతుడిమీదా, అతడు చేసే మేలుమీద గ్యారంటీ లేనివాళ్లు. సమీపంలో శేషావతారంగారి రెండంతస్తులభవంతి వుంది. అందులోంచిబయటికొచ్చాడాయన, ఆయన భగవద్భక్తుడు. ఖరీదు లేకుండా పుణ్యంపోగు చేసుకునే అవకాశం వుంటే, శేషావతారం వదిలిపెట్టడు. 2 బిందెలనీళ్లూ స్వయంగా - ఉదరానికి కష్టంగా వున్నా, తెచ్చిపోశాడు రొప్పుతూ నిలుచున్నాడు కుర్రాడు కొట్టుకోవటం కొంచెం తగ్గించాడు. కాసేపటికి లేచాడు. వణుకుతున్నాడు. అందరికీ దణ్ణాలు పెడుతూ, "అయ్యా ధర్మం" అని, చుట్టూ వున్న జనందగ్గరకు, ఒక్కొకరిదగ్గరకు వచ్చి చెయ్యి చాపుతున్నాడు, తలో కానీ వేశారు ఒక దాత, తన ఇంటగుర్తులు చెప్పి, అక్కడికి వస్తే, ఒక చొక్కా, ఒక లాగు ఇస్తానని వాగ్దానం చేశాడు. ఈ సమయం చూచి శేషావతారం మెల్లగా భవంతిలోకి పోయి తలుపేసుకున్నాడు ఆ కుర్రాడు నా దగ్గరకీ వచ్చాడు. ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చింది, అతడి మొహంచూస్తే కానీ వేశాను ఆజ్ఞాపకం అటూఇటూ కొట్టుకొని, మెల్లిగా పైకిలేచి, మేధమీద ప్రతిబింబించింది:—

ఎక్కడికో రైలులో ప్రయాణం చేస్తున్నా జనం క్రిక్కిరిసి వున్నారు ఆడవాళ్లు, మగాళ్లు కలిసిన జనం నాముందొక స్త్రీ వుంది ఆమె శరీరం, నా శరీరం ఒరుసుకొంటున్నాయ్ విశాలమైన బజారులో నడుస్తున్నప్పుడు, ఎదురుపడిన పురుషుడినల్లా, సర్పాన్ని చూసి తప్పుకున్నట్టు తప్పుకుంటూ, ఎడంగా నడిచిపోయే ఆడవాళ్లు—ఇంత తొక్కిడిలో క్రొవ్వెద సువాసనలతో పరాయి పురుషులకి మత్తుగొలుపుతూ, ఎలా నించోకలుగుతున్నారో పాపం! ఇంతలో జనంలో, కలకలం బయలుదేరింది వత్తిడి ఎక్కువగా సాగింది ఉన్నట్టుండి నా ముందున్న స్త్రీ, "అయ్యో గొలుసేది, నా మెళ్లోది?" అని కేక వేసి, ఏడుపు ఆరంభించింది ఒక కుర్రాడు జనం కాళ్లమధ్యగా తప్పించుకుని, అవతలి పెట్టెలోకి పోబోతున్నాడు అనుమానించి, కుర్రవాడు కాబట్టి, ధైర్యంచేసి పట్టుకున్నాడొకాయన వెతికితే జేబులో గొలుసుంది చిత్రవధచేశారు వాణ్ణి పోలీసు కప్పగించారు, ప్రాణావశేషంగా—

ఆ కుర్రవాడే వీడు అని నా అనుమానం, ఒకవిధంగా నమ్మకంకూడా అనుకోవచ్చు జనం వెళ్ళిపోయ్యారు కుర్రవాడు లెక్క చూసుకుంటున్నాడు డబ్బు

"అరేయ్! ఎంతొచ్చిందిరా ఆదాయం?" అడిగేను

నావైపుచూచి, "పావలా" అన్నాడు. ఇంకా ఎక్కువే వుంటుంది

"ఏం చేస్తావురా దాంతో?"

"మా అయ్యా, అమ్మా ముసిలోళ్ళు

అయిదుగురు నాకన్నా చిన్నోళ్లు వున్నారండి. అందరం దీనితో బతకాలి" అన్నాడు

"మాయింటికిరా. భోజనం పెట్టించుతాను" అన్నాను "సరే" నని తలఊపి నావెనకబడి ఒచ్చాడు. అన్నంపెట్టించాను సుష్టుగా తిన్నాడు త్రేవ్‌మని త్రేపేడు. "జై పాతాళభైరవి గిడిగిడి" అన్నాడు. అదేదో వాడి పరిభాష కుర్రాడు ఉత్సాహంగా వున్నాడు. లేచి వెళ్లబోయాడు

"ఆగవోయ్! వనుగువుగాని కాస్సేపు కూచో" మన్నాను కూచున్నాడు బీడీ ముట్టించాడు ఉచితంగా భోజనం పెట్టించినదాత ఎదుట వీడింత నిర్భయంగా బీడీ కాలవటంచూచి ఆశ్చర్యపోయాను వాడి వైఖరిచూస్తే, ఇండియన్ యూనియన్ ప్రెసిడెంటు ఎదటైనాసరే - నిర్భయంగా బీడీ కాలుస్తా డనిపించింది అసలు భయం, నిర్భయం ప్రసక్తిలేదు సినిమాహాలు నేలలో కూచుని బీడీ కాల్చినట్టుగానే, నెహ్రూ ఎదట కాలుస్తాడు; నాయెదట కాలుస్తాడు, మరొకరి ఎదట ఎక్కడైనాసరే

"ఏరా? నిజంచెప్పు నీకు నిజంగా మూర్ఛనా ఇది? నేను డాక్టర్ని కాబట్టి నాకంతా తెలుసులే ఊరికే, మనలోమాట దొంగమూర్ఛకదూ నీది?" అని అడిగేను కుర్రాడు, కడుపునిండా తిన్నమీద, బీడీ కాల్చిన నిషాలో వున్నాడు, వాడికి ప్రపంచం, పగిలిపోయిన గాజు పెంకులా కనిపిస్తున్నది పెద్దగా నవ్వేశాడు "కనుక్కున్నావే తస్సాదియ్యా" అన్నాడు.

"నీకు అమ్మా, అబ్బా వున్నార్రా! నిజం చెప్పు నే నెవరితో చెప్పనులే" అనడిగేను

మళ్ళీ నవ్వేడు "అంతా ఒట్టిదే అట్లా చెప్పకపోతే, కాస్లురావు" అన్నాడు

"నీకు మీ నాయనా - అమ్మా లేరా?"

"ఊహూఁ"

"అయిదుగురు పిల్లలు కూడా అబద్ధమేనా?"

"ఆఁ" అన్నాడు, చిరునవ్వునవ్వి, నన్ను నమ్మించిన తన తెలివితేటలకు గర్విస్తున్నట్టు.

"మీ నాయనా, అమ్మా చనిపోయి ఎన్నాళ్లయింది?"

"ఏమోఁ? నాకేం తెలుసు?" అన్నాడు

మెల్లగా నా అనుమానంకూడా బయట్పెటాను "ఒరే అబ్బాయ్ బెజవాడ - బందరు రైల్లో నువ్వొకసారి నాకు కనపడలా?" అడిగేను.

"ఇక్కడికి రాకముందు బెజవాడ శ్టేసన్‌లోనే నా మకాం అప్పుడప్పుడూ తమాసాకి రైలెక్కుతుండేవాణ్ణి" ఏదో చెప్పబోతూ వున్నాడు వాడి మాటని నరికేసి నేను ప్రారంభించా:

"సంకురాత్రి పండగ రెండురోజు లుందనగా రాత్రి బండిలో.." కొద్దిగా బిక్క మొహం వేశాడు కుర్రాడు.

"భయంలేదులే. నిన్ను ఆవేళ బలే కొట్టారు పాపం!" "సరేగాని ఆ గొలుసెట్లా కత్తిరించావ్?" రహస్యంగా అడిగేను, భుజం తడుతూ

కొంచెం తటపటాయించి, చెప్పాడు "ఆ గొలుసు కత్తిరించింది నేను గాదు. ఎవురో, పొడుగ్గా, లాగూ, కోటూ తొడుక్కుని దానిపక్కన నుంచున్నాడు ఆడు చానా పొడుగ్గా వున్నాడు ఓరి బాబో! ఇంత పొడుగున్నా డేందిరా అని ఆడి మొహంకేసి సూత్తిన్నా మెల్లిగా జేబులోంచి కత్తిరితీసి గొలుసు కత్తిరించాడు నేను చూశాను 'ఏయ్!' అన్నా నాకల్లే చూసి, బిత్తరపోయి, నాసామిరంగా! అదే పనిగా దూసుకున్నాడు ఆ గొలుసు తెగి, మెళ్లోనుంచి జారి, దాని కుచ్చిళ్లకాడ చిక్కుకుంది ఆ ముద్దింకా చూసుకోనే లేదు" అని పక్కున నవ్వాడు

"కూసేపు చూశా మెల్లగాతీసి, దాన్ని జేబులో ఏసుకున్నా, ఏసుకోగానే, అది మెడచూసుకుని, కేకలేసింది నాకు బయమేసింది నేనెప్పుడూ దొంగతనం చెయ్యలా. అదే మొదలు" ముగించాడు

"ఆ పోలీసేంజేశాడు?"

"నాలుగుతన్ని, ఇక్కడకనపడ్డావంటే, పాణంతీస్తానని ఒదిలిపెట్టాడు"

"నిజంగా అదివరకు ఎప్పుడూ దొంగతనం చెయ్యలేదురా?"

"అహాఁ" అని బుంగమూతి పెట్టాడు మళ్ళీ ఏదో గుర్తు తెచ్చుకుని "దొంగతనం చెయ్యలేదుగాని, అప్పుడప్పుడూ, పళ్ళ కొట్లల్లో అరటికాయలూ, అయ్యాకాజేసే ఓణ్ణి అదైనా, కిట్టిగాడి సావాసం మూలంగానే" అన్నాడు.

"కిట్టిగా డెవరు?" అడిగేను

"ఆడొక పెద్ద జేబుదొంగ చిన్నప్పటినుంచీ అదేపనంట ఆడికి బలే న్యాక్‌గా పరుసు లాగెత్తాడులే. ఆడే చెప్పేడు ఇంతమటుకూ ఆణ్ణెక్కడా పట్టుకోలేదంట. అయితేమటుకేం శానా మంచోడు. నాకు అప్పుడప్పుడు పావలా, అద్దరూపాయి - ఇట్లా ఇస్తుండేవాడు మరిచిపోయా ఒకసారి రూపాయిరూపాయ్ సాంతం ఇచ్చేశాడు."

"అలాగా?"

"ఊఁ" అని గర్వంగా అన్నాడు.

"తరవాత?"

"ఆడెమ్మతో తిరుగుతుండేవాన్ని ఆడితో సినిమాలికెళ్లేవాణ్ని ఆడు బెజవాళ్లోవుంటే, అస్సలెవుక్కనేవాణ్నే కాదు ఆడెమ్మటే, శ్టేసన్‌లో కనపడ్డానంటే సరి - ఒక ఎర్రబుట్టోడుండేవాడు శ్టేసన్‌లో - ఆడు... ఎర్రబుట్టోడంటే తెలుసా?" సందేహం ఒచ్చింది వాడికి "తెలుసులే" అన్నా. "ఆ ఎర్రబుట్టోడు - ఎందుకులే, పోలీసోడనేఅంటా. ఆడు - కిట్టిగాన్ని, నన్ను చూసినప్పుడల్లా, లాఠీతో ఊపి మీనపాడిస్తే, సెవ్వు మెలేసేవాడు. అప్పుడు బలే సెప్పుకొట్టేదిలే కిటిగాన్ని ఏమనేవాడుకాదు మళ్లీ"

"ఎందుకని?"

"ఏఁమో మరి?"

"ఆఁ! ఆడేఁ ఒకరోజున ఆడూ, నేను సినిమాకెళ్లాం, 'ఆవారా'కి సినిమానించి ఒస్తావుంటేఅన్నాడుకిట్టిగాడు. చూశావా? రాజకపూర్ గాడు ఎట్టాంటి దొంగతనాలు చేశాడో? .. నువ్వుకూడా నేర్చుకోరా సన్నాసీ ఇట్టా ఎన్నాళ్లిన్ని అడుక్కుంటావ్?" అన్నాడు

అమ్మో - అన్నా నేను కొడతారుగా మరి

ఇప్పుడుమాత్రం కొడతంలే? ఆ పోలీసోడు? - అన్నాడు కిట్టిగాడు

"ఇప్పుడైతే సిన్నసిన్న దెబ్బలైను - దొంగతనం చేస్తే, ఇంకా పేద్ద దెబ్బలు కొడతారు" అమ్మో! ఒద్దన్నా.

"సరే ఏడుప్ - అన్నాడు కిట్టగాడు ఆడి కోక్కపమొచ్చింది కూసేపు ఆలోసించుకున్నా. చెయ్యాలనివుంది మళ్లీ దొంగతనాలు చేత్తే కిటిగాడిలాగా నేనూ డబ్బు కరుసు చేసుకోవచ్చు మళ్లీ బయ్యం కొడతారని అబ్బో బలేగా కొడతారులే.


సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమార్కు

నల్ల పండ్లపొడి

ప్రతిచోట

దొరకును

నోగి అండ్ కో

87 బైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

బెజవాడ స్టాకిస్టులు: ట్రేడ్ ప్రమోటింగు కార్పరేషన్, పోస్టుబాక్సు నెం. 50 గాంధీనగరం

# పాఠశాల

నువ్వెప్పుడన్నా చూశావా?" అడిగేడు నన్ను కుర్రాడు.

"నేను చూడలే"దన్నాను

"నేను చానాసార్లు చూశా. అన్నిటి కన్నా ఒకసారి బలే బయమేసింది బెజవాడ టేసన్లో, టిక్కెట్లమ్మేచోట పట్టుకున్నారాణ్ణి మడిసి బాగానే వుండాడు మళ్లా పట్టుకుని ఆణ్ణి కిందపడేసి, జనమంతా కలిసి పొడుత్తుంటే, బలేగా కేకలేశాడు పాపం. మొహమంతా నెతురు పూసినట్టు ఎర్రగా అయిపోయింది. కాళ్ళనిండా, చేతులునిండా, ఒళ్ళంతా పుళ్లు పడినయ్ ఆడికి పాపం! బలే జాలేసిందలే నాకు"

"కిష్టిగాడుకూడా చూశాడా?" అన్నా.

"ఆడూ వున్నాడు. అటా కొడతారని బయ్యంరా-" అని అన్నా కిష్టిగాడితో

"ఆడ్దొకే దద్దమ్మ-"అన్నాడు కిష్టిగాడు.

"అహో! నువ్వా? - అన్నా నేను నాతో ఒకరోజు దొంగతనానికి రారా అన్నాన! చూపిత్తా నా మజా అన్నాడు కిష్టిగాడు ఒకరోజు ఆడితో తెనాలి బండెక్కాను ఆడి పక్కనే నుంచున్నా నేను రెండో టేసనులో ఆడు దిగి, నన్నూ దిగమన్నాడు ఒస్! ఇంతేగదా ఈడి పస అనుకున్నా. తీరాచూత్తే పర్సు చూపిచ్చాడు నాకు మరి ఎప్పుడు తీశాడో ఏందో? ఆరోజున బలే జల్సా చేశాంలే ఆరోజునే నేర్పాడు నాకు, పళ్లు, అరటికాయలు దొంగతనం చెయ్యటం. రెండు రోజులు ఆడు దగ్గిరుండి చేశాడు తరువాత నేనే, అప్పుడెప్పుడూ చేసుకుంటూ వుండేవాణ్ణి" కథ ముగించాడు కుర్రాడు వాడు అంత నిబ్బరంగా, అంత చక్కగా, ఈ కథ చెప్పటం - వాడి వయసుకి మించిన తెలివితేటలే. వీణ్ని చదివిస్తే, ఎంత వృద్ధిలోకి వచ్చేవాడో అనిపించింది. కుర్రాడు కాండ్రించి అరుగుమీద ఊసి, మళ్ళా ఒక బీడీ ముట్టించాడు చక్కగా పొగ పీలుస్తున్నాడు నిర్విచారంగా

"అక్కడ ఊశావే? కాస్త తుడిచిరా." అన్నాను.

"తుడుస్తాన్లే" అన్నాడు నిర్లక్ష్యంగా.

వాడికి వినయం అంటే ఎలావుంటుందో తెలియదు. అది వాడికి ఎవరూ నేర్పలేదేమో! వినయం విషయంలో గుమాస్తాలకి మంచి కౌశలం వుంటుంది వాళ్లు పుట్టగానే, తల్లి, ఉగ్గుపాలతోపాటు, వినయాన్నికూడా త్రాగిస్తుందేమో! ఆఫీసరు బజారున కనిపిస్తేచాలు - పెద్దపులి ఎదురొస్తున్నట్టు భయపడి హోటళ్లోనో, మరో చోటనో దాక్కునే గుమాస్తాలను చాలా మందిని చూశాను

ఈ కుర్రాడికి ఎవరైనా, నోరు పగలదీసి, బలవంతాన "వినయం" మింగించినా, అది వాడికి ఇమడదు వమనం చేసుకుంటాడు - ఇలా ఎందుకనో అనిపించింది. నాకు

"మీ అమ్మావాళ్లు చనిపోయి ఎంత కాలం అయిందిరా?" అని అడిగేను.

"ఏవో!"

"అసలు చూడనేలేదా వాళ్లని?"

"ఊఁహూఁ"

"చిన్నప్పటినించీ బెజవాడలో నే వున్నావా?"

"కల్గెటుగా"

"నీకు గ్నాపకమేనా?"

"నాకు గాపకమే కిష్టిగాడు కలంటాడు మరి"

"తెన్ని?"

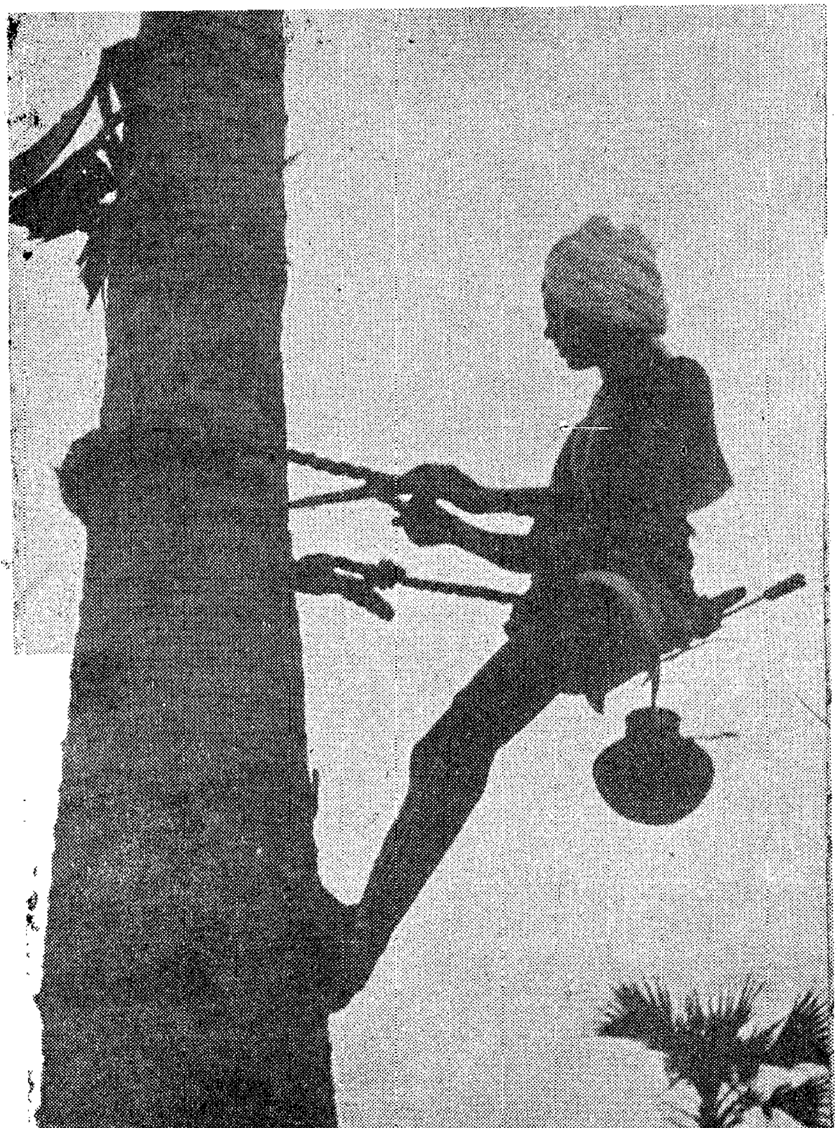

తెలుగువారి తొలి ఉగాదికి ప్రభుత్వ కానుక

—ఫొటో: లక్ష్మణ్, వరంగల్.

"చెబుతా" బీడీ గట్టిగా పీల్చి అవతల పారేశాడు. "ఒకరోజున - అంటే నే నప్పుడు-చిన్నోణ్ణి. చాలాచిన్నోణ్ణి మూడో, నాలుగో ఏళ్లుంటయ్యనుకుంటా. పట్టాల మీద రైలుబండుండంట. నేను దానిపక్క నున్నా. అప్పుడు నాకు రయిలుబండేం చేసుద్దో, పట్టాలేంచేసుద్దో నాకు తెలవదు. రైలుకింద ఒక గిలక్కా యుంది. అప్పుడు దానిపేరుగూడా తెలవదు నాకు. దాని కోసం మెల్లిగా అడుగుతేసుకుంటా ఎతేను గిలక్కాయి చేతికి దొరికింది నీడగావుంది, చల్లగా అక్కడే పడుకుని గిలక్కాయితో ఆడుకుంటున్నా. నామీదగా అది - అంటే రయిలుబండి - పరిగెత్తుకుంటూ పోయింది. నాకు బయమేసింది ఏడ్చాను. కాసేపటికి మోత తగ్గింది. నాచేతిలో ఏదో తినేదుంది" కాసేపటికి జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని "ఆఁ.. బిస్కత్తు అనుకుంటా అది తింటా పడు కున్నా ఆడనుంచీ టేసనులోనే వున్నా నేమో నని నేననుకున్నా ఒకనాడు ఈకథ కిటిగాడితో చెబితే - అప్పే అదంతాకలరా- అన్నాడు నేనుకూడా కలే గామాలను కున్నా ఇది కలా? నిజమా? అని, నా కిప్పుడికీ అనుమానమే నువ్వేవంటా దీన్ని" అడిగేడు కుర్రాడు

నాకేమీ తోచలేదు "బహుశా, కలే నేమో!" అన్నా ఆకుర్రాణ్ణి చూస్తుంటే, నాకు వింతగా, గుర్రపు కొమ్ముల్లా, - విచిత్రంలో పడిపోయాను

"సరే ఎల్తున్నా, పొద్దోటాలింది యాడైనా ఇంకా రెండ్రుసోట్లు మూరస పడితేనేగాని, రాత్తిరికి సినిమాకర్చు రాదు" అనివెళ్లిపోయాడు, నేను మేలుకోనకముందే

ఈ నిర్భాగ్యుడు ఎక్కడ పుట్టాడో తెలియదు తల్లిదండ్రు లెవరో తెలియదు చరిత్రహీనుడు స్టేషను దుమ్ములో, ప్లాటుఫారం గులకరాళ్ళలో, బొగ్గు పొగల్లో, భయంకరమైన ఇంజను కూతల్లో, దొంగ వేషాలు వేసుకున్న మనుషులమధ్య, మనిషి వేషాలు వేసుకున్న దొంగలమధ్య - పెరిగేడు, దొంగతనం నేర్చుకున్నాడు మోసం నేర్చుకున్నాడు. ప్రపంచాన్ని - అది, రచించిన రాజ్యాంగానికి, అనుకూలమైన విధంలోనే శిక్షించి, పొట్టపోసుకుంటున్నాడు.

కుర్రాడికి వయసుకు మించిన తెలివితేటలున్నాయ్. అయినా, అతను దొంగ అయ్యాడు. ఇలా ఎందుకు జరిగింది? ఇది 'విధిరాత' అయితే మాత్రం—ఇలాటి తప్పుడు 'రాతలు' రాసేవాణ్ని—ఎక్కడుంటాడో తెలిస్తే, డొక్క చీరెయ్యాలనిపించింది"—

కథచదవటంముగించి, ఆయనవంక చూచాను వెంటనే ఇలా ప్రారంభించా డతను.

"నువ్వు చివర, ముగింపులో దెబ్బతిన్నావు. దొంగల్ని, మోసకాళ్ళని సృష్టించేది సమాజం - లేదూ, "వ్యవస్థ" అను నువ్వు నిందించాల్సింది దాన్ని. అంతేగాని 'విధి'నిగాదు. ఇది మంచంలోపడి తీసుకుంటుంటే, దీనిమీదనా, నీ ఆగ్రహం?" ముగించాడు సలహా.

"అయితే చివరి పేరా, మార్చి రాయమంటారా?" వినయంగా అడిగేను. 'అవు' నన్నాడు

"దీన్ని ఏదో ఒక పత్రికకు పంపాలనుకుంటున్నా. మీరు చెప్పిన మార్పుచేసి పంపకుంటారా?"

పంపించమన్నాడు

"దీన్ని కవరులో పెట్టి, పోస్టులో తూకంవేయించి, సరిపడ బిళ్ళలంటించి పంపమన్నారా?" పంపమన్నాడు; ఒక మార్పు సూచించాడు "రిజిష్టరుపోస్టులోపంపు"అని.

"తిరుగు రశీదుకూడా అంటించమంటారా?" అంటించమన్నాడు. వెంటనే ఇంటికొచ్చి, ఒకసారి కాగితాలన్నీ తిరగేశా. నా అదృష్టంవల్ల, అతను మార్చమన్న చివరి పేరా, చివరి కాగితంమీద (వ్రాత పేజీల్లో) వుంది, అది చించేసి, మరో కాగితం తీసుకుని, వ్రాయటం ప్రారంభించి, పూర్తిచేశా నిలా.—

"కుర్రాడికి వయసుకు మించిన తెలివితేట లున్నాయి అయితే ఏం లాభం? అతను దొంగ. మోసగాడు. అతను ఇలా ఎందుకు తయారయాడు? అతను దొంగ కావటానికీ, మోసగాడు కావటానికీ కారకు లెవరు? ఎవర్ని నిందించాలి? అని నేను ఆలోచించాను సమాధానంగా ఈ జవాబు లొచ్చాయి

నేరాన్ని నాలుగువంతులు చెయ్యాలి. నాలుగు వంతుల్ని నలుగురికి పంచాలి. 1. తల్లిదండ్రులు, 2. పోలీసు, 3. కిష్టిగాడు, 4 కుర్రాడు—

ఇలా ముగించి, కాయితాలు కవరులో భద్రంగా పెట్ట, ఒక పత్రికకు ఎడ్రెస్ రాస్తూ వుంటే, అసంతృప్తి కలిగింది చివరి పేరామీద ఎమ్ఫసిస్ లేదని, (పుకారు) కమ్యూనిస్టు సలహా పాటించలేక పోయానేమోనని అనుమానం కలిగింది

ఇంకొక అనుమానంకూడా ఒచ్చింది - శీర్షికకూడా మార్చకపోతే బాగోదని చివరి కాగితాన్ని మళ్లా చించేసి ఆలోచించి, ఇంకో కాగితంమీద రాశాను:—

"ఇంత చిన్నవయసులో, ఇంత పరిజ్ఞానాన్ని, ఇంత ప్రపంచానుభవాన్ని ఆ కుర్రవా డెక్కడ నేర్చుకున్నాడు? ఎలా నేర్చుకున్నాడు? ఎవరిదగ్గర? - అని ప్రశ్నించుకున్నా

"నా కళ్ళఎదట నిలిచిం దొక భయంకర రాక్షసి, పొగలు క్రక్కుతూ వుంది సిమెంటు చప్టాలాంటి ఛాతీ, పెద్దఉదరం, ఛాతీమీద తేలిన ఇనపకమ్మీల నరాలు, నరాలమీద ఏవో పురుగులు అటూ, ఇటూ ప్రాకుతున్నాయ్ "ఆకుర్రాడికి చదువు చెప్పిన గురువును నేనే" అంది.

"నువ్వా?" ఆవటిల్లిపోయాను.

"అవును ఆకుర్రాడికి పరిజ్ఞానాన్నిచ్చిన పాఠశాలని నేనే"

"అతన్ని ఈవిధంగా తయారుచేశావా?" భయపడ్తూ అడిగేను.

"అవును. అతన్ని ఈ విధంగా పోత పోసిన కార్ఖానాని నేనే రోజూ ఇలాంటి వారిని ఎందర్నో పోత పోసి, పంపుతుంటాను ప్రపంచంలోకి" ఇంజను అరుస్తున్నట్టుంది అది మాట్లాడుతుంటే.

"నాకు అర్థంకాలేదు ఎవరు నువ్వు?"

"నేను బెజవాడ స్టేషన్ని. ఈ 'వ్యవస్థ' ప్రతినిధిగా ఒచ్చాను" మాయమైంది.

ఇలా రాసి, శీర్షికని "పాఠశాల" అని దిద్ది, పోస్టుచేశాను ఒక పత్రికకు. రెండో పక్షం నాకొక బుక్‌పోస్టు వచ్చింది. విప్పి చూచాను. విచిత్రం! అందులో నేను 2 సార్లు కాయితాలు చించేసి, బుర్ర బద్దలుకొట్టుకుని, మార్చిమార్చి రాసిన చివరి పేరా అందులో అసలు లేనేలేదు.

మొత్తానికి నా కథ అచ్చుఅయినందుకు సంతోషించాను. మొదట సలహా ఇచ్చిన మా ఊరి ఏకైక కవిని నాలుగుబూతులుతిట్టి, కలం తీశా రెండో కథకి ★

ఒక భార్యాభర్తా హోటలుకు వెళ్లేరు. బయట్కు వెళ్లిపోతూ గుమ్మందాకా వచ్చేక తన రుమ్మాలు కనబడటంలేదని ఆవిడ గుర్తించుకుని, భర్తను అక్కడే ఆగమనిచెప్పి, తాము కూర్చున్న బల్లదగ్గరకు వెళ్లి, క్రింద వెతుకుట ప్రారంభించింది. హోటలు యజమాని అక్కడకు తొందరగా వెళ్లి "అమ్మా ఇక్కడ వెదుకుతారేం. మీతోవచ్చి నాయన గుమ్మముదగ్గర వున్నారు" అన్నాడు.

—సి బి. జగన్నాధరావు, కాకినాడ.